

Stafnotitie

Manouk van de Lustgraaf
Wetgevingsadviseur

Aan

Leden van de vaste commissie voor Buitenlandse
Zaken

Datum

2 april 2026

Te betrekken bij

Procedurevergadering d.d. 9 april 2026

T 0615309288
E m.vdlustgraaf@tweedekamer.nl

Voorstel inbreng en eindverslag wetgevingsrapporteurs Wet internationale sanctiemaatregelen

Inleiding

De commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een wetgevingsrapporteurschap ingesteld voor de Wet internationale sanctiemaatregelen, met de leden Van der Werf (D66), Maes (VVD) en Dobbe (SP) als rapporteurs. De commissie heeft op 15 januari 2026 ingestemd met de door de rapporteurs voorgestelde invulling van het rapporteurschap en bijbehorende activiteiten ([mandaatnotitie](#)).

Conform de toelichting bij het verleende mandaat wordt de inbreng hierbij ter afstemming aan de commissie voorgelegd. Fracties kunnen uiteraard hiernaast zelf nog een aanvullende inbreng leveren voor het verslag.

Daarnaast is het eindverslag van de rapporteurs bijgevoegd bij deze notitie. In dit eindverslag zijn de verslagen opgenomen van de door de rapporteurs uitgevoerde activiteiten. De commissie kan dit eindverslag desgewenst betrekken bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel.

Beslispunten

- Stemt de commissie in met de door de wetgevingsrapporteurs voorgestelde inbreng namens de commissie voor het verslag (p. 3 e.v.)? Uiteraard kunnen fracties daarnaast zelf inbreng leveren.
- Stemt de commissie in met openbaarmaking van het eindverslag van de wetgevingsrapporteurs?

Kernpunten

- De wetgevingsrapporteurs hebben zich in lijn met de [handreiking](#) wetgevingskwaliteit voor Kamerleden geboden over een aantal kwaliteitsaspecten van het voorstel: de beleidsonderbouwing, de juridische kwaliteit, het uitvoerings- en burgerperspectief. Daarnaast hebben de wetgevingsrapporteurs in de door hun uitgevoerde activiteiten aandachtspunten opgehaald ten aanzien van het wetsvoorstel. Dit heeft geleid tot een voorstel voor een politiek-neutrale inbreng voor het verslag (p. 3 e.v.).
- De voorgestelde inbreng bevat vragen van verdiepende en verduidelijkende aard over onder meer de doelstelling van de wet, de coördinerende rol van de Minister van Buitenlandse zaken, de introductie van diverse (bijzondere) handhavingsbevoegdheden, de uitvoerbaarheid van de wet en de evaluatie van de wet.
- In lijn met het [rapport](#) 'Versterking functies Tweede Kamer' beogen de wetgevingsrapporteurs de commissieleden op bovengenoemde aspecten werk uit handen te nemen. Daarom wordt de inbreng aan de commissie voorgelegd voorafgaand aan de inbrengdatum voor de fracties (woensdag 15 april 12.00 uur).
- Tegelijkertijd met het voorstel voor de gezamenlijke inbreng ontvangt u bijgevoegd het eindverslag van het wetgevingsrapporteurschap. Dit rapport bevat de verslagen van de door de rapporteurs uitgevoerde activiteiten en benoemt de opgehaalde aandachtspunten. De commissie kan dit verslag desgewenst betrekken bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel.

VOORSTEL WETGEVINGSRAPPORTEURS VOOR GEZAMENLIJKE INBRENG VERSLAG

Regels over de uitvoering van internationale sanctiemaatregelen (Wet internationale sanctiemaatregelen)

Algemeen

De commissie voor Buitenlandse Zaken heeft in het kader van het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel de leden Van der Werf (D66), Maes (VVD) en Dobbe (SP) tot wetgevingsrapporteurs benoemd. De wetgevingsrapporteurs hebben ten behoeve van het verslag een schriftelijke inbreng opgesteld met vragen van verdiepende en verduidelijkende aard aan de regering. De vragen zijn onder meer gebaseerd op de aandachtspunten die de rapporteurs, bij de door hun uitgevoerde activiteiten, hebben opgehaald.¹ De commissie heeft in de procedurevergadering van 9 april 2026 besloten de inbreng van de wetgevingsrapporteurs over te nemen en in het verslag als inbreng van de commissie op te nemen.² Bij de hiernavolgende inbreng is zoveel mogelijk de volgorde van de memorie van toelichting aangehouden.

Aanleiding, doelstelling en achtergrond

Doelstelling wetsvoorstel

De leden van de commissie constateren dat het overkoepelende doel van het wetsvoorstel is om nog beter te kunnen voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit internationale sanctiemaatregelen, en om de daarmee beoogde resultaten helpen te verwezenlijken.³ De leden van de commissie constateren daarnaast dat het sanctielandschap omvangrijk en complex is met veel verschillende toezichthouders, uitvoeringsorganisaties, betrokkenen en diverse sanctieregimes. De leden van de commissie vragen de regering dan ook hoe zij deze doelstelling gaat monitoren? Zijn er concrete mijlpalen die de regering beoogt te bereiken? Wordt hierbij ook een onderscheid gemaakt naar bijvoorbeeld sectoren, sanctieregimes of iets dergelijks? Hoe wordt de Kamer hierover geïnformeerd?

Opvolging aanbevelingen van de Nationaal Coördinator Sanctienaleving en Handhaving

De leden van de commissie achten het positief dat met het wetsvoorstel opvolging wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Nationaal Coördinator Sanctienaleving en Handhaving om het sanctiestelsel te versterken en te zorgen dat de wetgeving daar gelijke tred mee houdt.⁴ De leden van de commissie constateren dan ook dat grotendeels alle aanbevelingen worden overgenomen met dit wetsvoorstel. De leden vragen de regering of zij de Kamer nader kan informeren over hoe momenteel gevolg wordt gegeven aan de aanbevelingen die niet op aanpassing van wet- en regelgeving zagen. Hoe staat het bijvoorbeeld met de bestendigheid van de sanctie-eenheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken? Is er nu en in de toekomst voldoende capaciteit om

¹ Zie: Eindverslag wetgevingsrapporteurschap Wet internationale sanctiemaatregelen.

² De inbreng van de wetgevingsrapporteurs is in dit verslag te herkennen aan de zinsnede "de leden van de commissie (zijn van mening)" in tegenstelling tot de leden van de X-fractie (zijn van mening)".

³ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 4.

⁴ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 4.

de naleving en handhaving van sancties effectief te kunnen coördineren? Daarnaast vragen de leden hoe het nu staat met de behoefte voor een EU-brede eensluidende interpretatie van ontheffingsgronden? In hoeverre bestaan er nog tegenstrijdigheden tussen lidstaten bij de interpretatie van sancties? Wat wordt er door de regering aan gedaan om dit zo veel mogelijk te voorkomen? Hoe worden ondernemingen, uitvoeringsorganisaties en toezichthouders hierin meegenomen?

Coördinatierol Minister van Buitenlandse Zaken

De leden van de commissie constateren dat veel bewindspersonen een wettelijke taak hebben ten aanzien van de wet. Zo lezen de leden in de memorie van toelichting dat de Minister van Financiën, de Minister van Buitenlandse Zaken, de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening, de Minister van Economische Zaken, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een rol hebben in het sanctiestelsel.⁵ De Minister van Buitenlandse Zaken heeft hierbij een coördinerende rol.⁶ De leden van de commissie vragen de regering of zij nader kan toelichten hoe deze coördinerende rol eruit ziet? Wie beslist bijvoorbeeld uiteindelijk over de inzet van de voorgestelde bijzondere handhavingsbevoegdheid of het aanstellen van een bewindvoerder? Hoe borgt de regering dat een effectieve uitvoering van internationale sanctiemaatregelen, waarbij vaak snelheid geboden is, geborgd is als meerdere departementen betrokken zijn? En hoe kan de Kamer in dit kader haar controlerende taak goed uitoefenen, kan zij bijvoorbeeld altijd de Minister van Buitenlandse Zaken aanspreken of moet zij zich straks tot verschillende bewindspersonen wenden? Hoogleraar H.E. Bröring wijst de commissie in zijn wetenschappelijke factsheet in dit licht er tevens op dat men zich kan afvragen of de Minister van Buitenlandse Zaken de meest gerede persoon is om, waar het gaat om gebruikmaken van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhavingsbevoegdheden, te zorgen voor de afstemming tussen de verschillende (nationale) bestuursorganen en tussen (nationale) bestuursorganen en het openbaar ministerie.⁷ De leden van de commissie vragen de regering hierop te reflecteren.

Bestuursrechtelijke handhaving van schendingen van sanctiemaatregelen

Last onder bestuursdwang

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat om ervoor te zorgen dat schendingen met voldoende passende middelen kunnen worden afgedaan, is besloten tot de introductie van bestuursrechtelijke handhaving, namelijk de mogelijkheid om een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete op te leggen.⁸ De leden van de commissie vragen of de regering aan de hand van concrete voorbeelden kan toelichten hoe de inzet van deze bevoegdheden er in de praktijk uit gaat zien. In het geval van een last onder bestuursdwang krijgt een bestuursorgaan de mogelijkheid om zelf te doen wat de overtreder moet doen, namelijk het beëindigen van de overtreding of het wegnemen van de gevolgen van de overtreding. De leden van de

⁵ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 15 en 82.

⁶ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 15 en 84.

⁷ H.E. Bröring, Wetenschappelijke factsheet Wetsvoorstel Wet internationale sanctiemaatregelen: bestuurlijke handhaving, *Parlement & Wetenschap* 9 maart 2026, p. 2 en 8.

⁸ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 10.

commissie vragen de regering of een bestuursorgaan in het kader van sanctie-overtredingen hiertoe feitelijk in staat zal zijn? Zo ja, op welke wijze? De Douane geeft in haar uitvoeringstoets aan dat zij vanuit de Algemene Douanewet al beschikt over deze bevoegdheid voor andere terreinen buiten het sanctierecht maar dat deze bevoegdheid de afgelopen jaren zelden tot nooit werd toegepast.⁹ Hoe beoordeelt de regering de effectiviteit van deze maatregel in de praktijk?

Last onder dwangsom

In het geval van een last onder dwangsom krijgt een bestuursorgaan de mogelijkheid om de overtreder een last op te leggen om binnen een bepaalde termijn de overtreding te herstellen en anders verbeurt de overtreder een dwangsom. De leden van de commissie vragen zich af op welke wijze in het kader van een sanctieovertreding herstel mogelijk is. Daarnaast vragen zij de regering of en op welke wijze met het opleggen van een herstelsanctie ook herhaling van de overtreding kan worden voorkomen.

Bestuurlijke boete

De leden van de commissie constateren dat voor de maximumhoogte van de bestuurlijke boete is aangesloten bij artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Dit betreft een maximumboete van 110.000 euro. De leden van de commissie vragen zich af of deze boete naar het oordeel van de regering voldoende afschrikwekkend is, ook voor grotere ondernemingen. Deze leden vragen de regering of zij heeft overwogen de boetehoogte te relateren aan de omzet van de desbetreffende onderneming? Heeft de regering daarnaast inzicht in de maximumhoogte van boetes in andere EU-lidstaten voor de overtreding van internationale sanctiemaatregelen? De leden van de commissie vragen daarnaast of de regering kan toelichten hoe de bestuurlijke boete en de daaraan gekoppelde maximale boetehoogte zich verhoudt tot de Europese Richtlijn 2024/1226¹⁰ waarin minimumniveaus voor geldboeten zijn vastgelegd bij schendingen van sancties die zijn gekoppeld aan de omzet van de onderneming.

Aanwijzing aanvullende toezichthouders

De leden van de commissie constateren dat de regering voorstelt om bij sanctiebesluit of sanctieregeling andere bestuursorganen aan te wijzen die beschikken over handhavende bevoegdheden.¹¹ De leden van de commissie constateren dat dit een afwijking is van vast wetgevingsbeleid waarbij bestuursorganen bij wet in het leven worden geroepen, evenals sancties en toezichtsbevoegdheden.¹² De leden van de commissie vragen de regering in de eerste plaats of zij een inschatting kan geven hoe vaak van deze bevoegdheid gebruikt zal moeten worden gemaakt. Heeft de regering al bestuursorganen op het oog die zij voornemens is om aan te wijzen? Gaat het om aanwijzing van bestaande bestuursorganen of zullen er mogelijk ook nieuwe bestuursorganen in het leven worden geroepen? De leden van de commissie constateren in het licht hiervan dat de

⁹ Bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3 (Uitvoeringstoets Douane).

¹⁰ Zie artikel 7 van de Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van de Richtlijn (EU) 2018/1673.

¹¹ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 2 (voorgesteld artikel 7.1.2, tweede lid, Wis).

¹² Aanwijzing 2.21 Aanwijzingen voor de regelgeving.

versnippering van het toezicht juist tot knelpunten leidt in de praktijk.¹³ Kan de regering nader toelichten waarom zij van oordeel is dat het mogelijk moet worden om snel bij lagere regelgeving aanvullende bestuursorganen aan te kunnen wijzen? Hoe gaat de regering voorkomen dat dit tot extra knelpunten in de praktijk leidt?

Samenloop strafrecht en bestuursrecht

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat de strafrechtketen de capaciteit ontbeert om te acteren op alle sanctieschendingen.¹⁴ De regering introduceert daarom de mogelijkheid tot bestuursrechtelijke handhaving. Hierdoor ontstaat er een duaal handhavingssysteem.¹⁵ De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat de regering geen problemen voorziet ten aanzien van het duale handhavingssysteem omdat de insteek is dat dezelfde norm niet door verschillende bestuursorganen zal kunnen worden gehandhaafd. De leden van commissie vragen de regering of zij inzicht kan geven in welke sanctieovertredingen straks via het strafrecht en welke via het bestuursrecht worden gehandhaafd? Klopt het dat ondernemers straks in de praktijk met verschillende handhavers te maken krijgen als zij verschillende sanctiebepalingen overtreden? Hoe wordt de eenheid van het handhavingbeleid bewaakt? De leden van de commissie vragen tot slot of de strafrechtketen straks wel voldoende capaciteit heeft om te acteren op de meest ernstige overtredingen.

Bijzondere handhavingsbevoegdheid bij ernstige niet-naleving of ontduiking

Proces bijzondere handhavingsbevoegdheid

De leden van de commissie constateren dat het wetsvoorstel voorziet in een specifieke bevoegdheid voor de Minister van Economische Zaken in overeenstemming met de minister die het mede aangaat om de effectieve werking van sancties te bevorderen.¹⁶ Het betreft een bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheid die erop gericht is het gebruik van de onderneming om sanctiemaatregelen te omzeilen te beëindigen dan wel te voorkomen.¹⁷ Door aansturing van deze onderneming over te nemen, wordt de mogelijkheid om deze onderneming in te zetten voor sanctieontduiking, zo lezen de leden, voorkomen.¹⁸ De leden van de commissie vragen de regering hoe het proces rondom de inzet van deze bijzondere handhavingsbevoegdheid eruit ziet. Kan zij dit schematisch weergeven? Op basis van welke informatie wordt overgegaan tot inzet van deze bevoegdheid? Hoe wordt de Kamer geïnformeerd over de inzet van de bijzondere handhavingsbevoegdheid? Hoe vaak verwacht de regering dat deze bevoegdheid ingezet zal worden? Hoe wordt in de praktijk bepaald wie wordt aangewezen als bestuurder? Welke expertise heeft een bestuurder daar volgens de regering voor nodig en is deze voldoende beschikbaar? En welke maatregelen kan een aangewezen bestuurder vervolgens nemen?

¹³ Y. Amar & E. Mooring, Factsheet Wet internationale sanctiemaatregelen, *Agorax* 27 februari 2026, p. 6 en Eindverslag wetgevingsrapporteurschap WIS p. 3.

¹⁴ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 13.

¹⁵ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 16.

¹⁶ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 2 (voorgesteld artikel 7.1.7 Wis).

¹⁷ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 17.

¹⁸ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 18.

Gevolgen bijzondere handhavingsbevoegdheid

De leden van de commissie vragen naar de mogelijke gevolgen van de inzet van de bijzondere handhavingsbevoegdheid. Hoe worden het bestuur en de medewerkers ingelicht over de aanwijzing? Wordt er overleg gevoerd met andere landen indien de inzet van de bijzondere handhavingsbevoegdheid ook voor andere landen gevolgen kan hebben? Kan de inzet van de bijzondere handhavingsbevoegdheid uiteindelijk leiden tot stillegging van de onderneming of behoort dit niet tot de mogelijkheden? Kan de regering inzichtelijk maken welke mogelijke gevolgen kunnen optreden naar aanleiding van een aanwijzing en hoe eventueel negatieve neveneffecten worden ondervangen?

Verhouding mogelijkheid aanwijzen bewindvoerder

De leden van de commissie constateren dat de bijzondere handhavingsbevoegdheid gelijkenissen heeft met de bevoegdheid om een persoon aan te wijzen zoals voorzien in het kader van beheer en bewind.¹⁹ De regering geeft daarbij aan dat de bijzondere handhavingsbevoegdheid een aantal belangrijke verschillen kent. Zo wordt die bevoegdheid ingezet op andere gronden. Bij de bijzondere handhavingsbevoegdheid hoeft geen sprake te zijn van een breder publiek belang, maar staat de niet-naleving of risico op ontduiking van sanctiemaatregelen centraal. Daarnaast is die bevoegdheid verstrekender doordat de bestuurder wordt vervangen en kunnen de kosten worden doorberekend aan de betrokken onderneming. De leden van de commissie vragen de regering om aan de hand van een voorbeeld duidelijk te maken waarom beide bevoegdheden noodzakelijk zijn in het sanctiestelsel en hoe deze zich tot elkaar verhouden. Kan het ook voorkomen dat een onderneming achtereenvolgens te maken krijgt met de aanwijzing van een bewindvoerder en vervolgens met aanwijzing van een bestuurder? Kan de regering nader toelichten waarom bij de bijzondere aanwijzingsbevoegdheid de kosten wel kunnen worden doorberekend aan de onderneming en bij het aanwijzen van een bewindvoerder niet?

Beheer en bewind van (langdurig) bevroren tegoeden en economische middelen

Beoordelingskader ambtshalve aanwijzing bewindvoerder

De leden van de commissie lezen dat de Minister van Economische zaken de mogelijkheid krijgt om een of meer personen aan te wijzen die opdrachten kunnen verstrekken aan een in Nederland gevestigde onderneming.²⁰ De Minister van Economische Zaken kan alleen gebruik maken van deze bevoegdheid als een breder algemeen publiek belang in het geding is. Het moet gaan om nadelige gevolgen voor de financiële stabiliteit of continuïteit van een onderneming die door een sanctiemaatregel zijn veroorzaakt en daarmee ernstige maatschappelijke, economische of werkgelegenheidseffecten voor de Nederlandse samenleving kan veroorzaken.²¹ De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat de Minister van Economische Zaken bij het toepassen van deze bevoegdheid een afweging moet maken tussen de publieke belangen die in het geding zijn, de belangen van de betrokken onderneming en diens stakeholders en de

¹⁹ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 18.

²⁰ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 2 (voorgesteld artikel 5.3. Wis).

²¹ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 23.

belangen van de aandeelhouders of eigenaren van de onderneming.²² De beginselen van behoorlijk bestuur en de bescherming van eigendomsrechten in combinatie met de aard en inhoud van de betrokken sanctiemaatregel zullen daarbij leidend zijn, zo lezen de leden.²³ De leden van de commissie vragen de regering welk beoordelingskader straks wordt gehanteerd om over te gaan tot het aanwijzen van een bewindvoerder? Hoe worden de verschillende belangen tegen elkaar afgewogen? Kan de regering nader toelichten hoe de beginselen van behoorlijk bestuur, de bescherming van eigendomsrechten en de aard en de inhoud van de sanctiemaatregel zich tot elkaar verhouden bij de aanwijzing van een bewindvoerder? Is het bijvoorbeeld mogelijk dat de bescherming van het eigendomsrecht ertoe kan leiden dat de aanwijzing niet wordt gegeven ondanks de brede maatschappelijke gevolgen? Hoe wordt de Kamer geïnformeerd over de ambtshalve aanwijzing van een bewindvoerder?

Doeltreffendheid aanwijzing bewindvoerder

De leden van de commissie lezen dat, anders dan bij de bijzondere handhavingsbevoegdheid, in het geval van aanwijzing van een bewindvoerder deze in principe naast het bestuur wordt gezet.²⁴ De leden constateren eveneens dat deze bevoegdheid alleen kan worden ingezet als ernstige maatschappelijke effecten kunnen optreden. Kan de regering nader toelichten waarom het in zo'n situatie niet aangewezen is om het bestuur te vervangen? Welke mogelijkheden heeft de bewindvoerder straks in de praktijk om ernstige maatschappelijke effecten te voorkomen als deze naast het bestuur komt te staan? Daarnaast wijzen (sanctierecht) advocaten Yvo Amar en Eline Mooring in hun factsheet de commissie op het risico van beperkte beschikbaarheid en kwaliteit van bewindvoerders.²⁵ Zij vragen zich af in hoeverre bewindvoerders beschikbaar zijn en aan wie gedacht kan worden. Zij wijzen erop dat het anders dan bij faillissementen waar curators optreden het in dit geval zal gaan om het daadwerkelijk leiden van het bedrijf zolang er een gesanctioneerde eigenaar is. Dit lijkt veel complexer dan de huidige rol van bijvoorbeeld een curator bij de afwikkeling van faillissementen. Kan de regering nader reflecteren op dit aandachtspunt? Welke expertise moet een bewindvoerder straks hebben? Hoe wordt geborgd dat een aanwijzing in de praktijk mogelijk en effectief is?

Aanwijzing bewindvoerder andere EU-lidstaten

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat de bevoegdheid een persoon aan te wijzen als bewindvoerder een figuur is die in de context van de tenuitvoerlegging van EU-sanctiemaatregelen en de maatschappelijke effecten daarvan door zowel de Europese Commissie wordt aanbevolen als ook in andere EU-lidstaten wordt gebruikt of momenteel wordt ingericht.²⁶ In de memorie van toelichting wordt gewezen op het voorbeeld van Duitsland waar de figuur enkele malen in de energiesector is ingezet. Kan de regering inzicht geven welke andere landen op dit moment de figuur van een bewindvoerder kennen dan wel dit aan het inrichten zijn? Kan de regering daarbij

²² Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 24.

²³ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 24.

²⁴ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 18.

²⁵ Y. Amar & E. Mooring, Factsheet Wet internationale sanctiemaatregelen, *Agorax* 27 februari 2026, p. 5.

²⁶ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 24.

ook aangegeven of en hoe de inrichting in Nederland verschilt van deze betreffende EU-lidstaten? Kan de regering daarnaast nader ingaan op het voorbeeld van Duitsland, wat waren de gevolgen van de aanwijzing in de energiesector en zijn er lessen uit te trekken die voor Nederland relevant zijn? Hoe werkt de afstemming tussen de verschillende EU-lidstaten over in de inzet van de aanwijzingsbevoegdheid?

Rechtsbescherming

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat het wetsvoorstel voorziet in rechtsbescherming, zowel ten aanzien van het aanwijzen van de aangewezen persoon als tegen de opdrachten die de aangewezen persoon verstrekt.²⁷ Voor beide staat bestuursrechtelijke rechtsbescherming open. De leden van de commissie vragen de regering of een kans bestaat dat mogelijke lange juridische procedures de effectiviteit van de maatregel kunnen ondermijnen waardoor ernstige maatschappelijke effecten niet voorkomen kunnen worden? Hoe hebben andere EU-lidstaten dit geregeld? In hoeverre kan door het besluit van de Minister van Economische Zaken de reputatie van een onderneming al dusdanig geschaad zijn dat er eigenlijk geen effectieve rechtsbescherming meer mogelijk is?

Aantekeningen in openbare registers

Effectiviteit aantekeningen

De leden van de commissie constateren dat het wetsvoorstel een doorgifteplicht regelt aan registers.²⁸ Dit houdt in dat bestuursorganen en toezichthouders aan beheerders van een register moeten doorgeven wanneer een relatie bestaat tussen het onderwerp van het betreffende register en gesanctioneerde entiteiten of personen. De genoemde registers moeten hier vervolgens een aantekening van maken. Het plaatsen van een aantekening in een register moet eraan bijdragen dat burgers, toezichthouders en bedrijven (waaronder poortwachters) zicht houden op welke ondernemingen, registergoederen en andere vermogensbestanddelen die in registers zijn geregistreerd verbonden zijn met sancties jegens natuurlijke personen, rechtspersonen en entiteiten.²⁹ De aantekening in het register moet worden gezien als hulpmiddel, het naleven van de sancties blijft de verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven zo lezen de leden.³⁰ De regering geeft daarbij aan dat aantekeningen niet altijd automatisch effect of betekenis hebben.³¹ Marktpartijen moeten nog steeds zo lezen de leden zelf bepalen welk gevolg de internationale sanctiemaatregel en de aantekening hebben voor hun bedrijfsvoering. De leden van de regering vragen de commissie op basis van welke andere beschikbare informatie marktpartijen kunnen bepalen of zij hun bedrijfsvoering moeten aanpassen? Worden marktpartijen hierbij geholpen door regering? Kan de regering nader toelichten wat de waarde is van een aantekening als deze niet automatisch effect of betekenis heeft?

²⁷ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 24.

²⁸ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 2 (voorgesteld artikel 8.2.4 Wis).

²⁹ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 30.

³⁰ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 30.

³¹ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 30.

Uitvoerbaarheid aantekeningen

De leden van de commissie lezen in de uitvoeringstoets van het Kadaster dat in verband met een voorgestelde wijziging van het Kadasterbesluit het straks niet meer mogelijk is om in het register van het Kadaster te zoeken op naam. Hierdoor wordt het volgens het Kadaster lastiger voor burgers en bedrijven om te achterhalen of een natuurlijke persoon met wie zij zaken willen doen een gesanctioneerde is met een bevroren registergoed.³² Kan de regering nader toelichten waarom ervoor wordt gekozen om dit te beperken? Hoe kunnen bedrijven en burgers op andere wijze aan deze informatie komen? De leden van de commissie lezen daarnaast in de uitvoeringstoets van de Kamer voor Koophandel (KvK) dat er geen openbare lijsten komen omwille van privacyoverwegingen. De leden van de commissie lezen dat de regering deze zienswijze weerspreekt.³³ De leden van de commissie vragen de regering of er nu wel of geen openbare lijsten komen. Kan de regering nader toelichten waarom zij de zienswijze van de KvK weerspreekt? De leden van de commissie lezen verder in de memorie van toelichting dat het KvK uitgaat van maximaal 10 aantekeningen per jaar. Kan de regering ook aangeven hoeveel aantekeningen worden verwacht bij de andere registers?

Centraal meldpunt sancties

Verwarring meldingen

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat de Europese sanctieregelgeving diverse meldingsplichten bevat.³⁴ Deze meldingsplichten zijn op dit moment bij verschillende kanalen belegd. Hierdoor is het voor melders niet altijd duidelijk bij welk kanaal ze hun informatie moeten indienen zo lezen de leden.³⁵ Om ervoor te zorgen dat melders makkelijker aan hun meldingsplicht kunnen voldoen wordt voorzien in een centraal meldpunt sancties. Hierbij zal gelden dat een nieuwe meldingsplicht bij het centraal meldpunt wordt belegd, tenzij een ander meldpunt beter geschikt is voor het ontvangen van de melding vanwege noodzakelijke specialistische kennis. Dat geldt bijvoorbeeld, zo lezen de leden, voor meldingen die binnenkomen bij de Centrale dienst voor in- en uitvoer van de Douane.³⁶ De leden van de commissie vragen de regering of door deze uitzonderingsmogelijkheid niet alsnog een versnipperd landschap blijft bestaan? Hoeveel meldkanalen zullen er straks uiteindelijk zijn? Is het voor melders straks duidelijk wanneer ze zich tot het centraal meldpunt moeten richten en wanneer tot een ander meldpunt? Hoe vindt de afstemming tussen het centraal meldpunt sancties en de Douane straks plaats?

Centraal expertise punt

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat het centraal meldpunt sancties het ontvangstpunt wordt voor de meldingen voortkomend uit de meldingsplichten.³⁷ De leden van de commissie constateren dat er bij ondernemingen, toezichthouders en andere betrokken partijen zoals advocaten een grote behoefte bestaat

³² Bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 3 (Uitvoeringstoets Kadaster).

³³ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 94.

³⁴ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 42.

³⁵ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 43.

³⁶ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 43.

³⁷ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 43.

aan een centraal expertisepunt waar zij ook informatie kunnen verkrijgen, bijvoorbeeld over hoe de omzeiling van sancties kan worden herkend.³⁸ Deskundigen achten het dan ook cruciaal dat het meldpunt een duidelijke vraagbaakfunctie krijgt.³⁹ Volgens deskundigen is er bijvoorbeeld behoefte aan een duidelijke uitleg bij sancties over hoe deze geïmplementeerd moeten worden in de praktijk. Zij wijzen hierbij op Duitsland als voorbeeld, waar marktpartijen actief handreikingen krijgen van de overheid bij de interpretatie van sancties.⁴⁰ De leden van de commissie vragen de regering waarom niet gekozen is voor een centraal expertise punt in plaats van alleen een centraal meldpunt? In hoeverre ziet de regering mogelijkheid om dit in de toekomst wel mogelijk te maken voor bedrijven? Is hier dan weer een wetswijziging voor nodig? Is de regering voornemens om net zoals Duitsland actief handreikingen te gaan verstrekken over de uitleg van sancties? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Verhouding tot andere regelgeving

De Europese AML-verordening en AML-richtlijn

De leden van de commissie lezen dat op 19 juni 2024 de laatste twee onderdelen van de *Anti-Money Laundering*-verordening (AML-verordening) en de *Anti-Money Laundering*-richtlijn (AML-richtlijn) zijn gepubliceerd in het publicatieblad van de Europese Unie.⁴¹ De belangrijkste regels hieruit die verband houden met de naleving van de sancties zullen op 10 juli 2027 van toepassing worden. De regering heeft er daarom voor gekozen, zo lezen de leden van de commissie, een tweede tranche wetgeving te starten als onderdeel van de Wet internationale sanctiemaatregelen waarin het huidige toezicht op de bedrijfsvoering uit de Sanctiewet 1977 wordt aangepast in het licht van deze Europeesrechtelijke ontwikkelingen.⁴² De leden van de commissie zijn in het licht hiervan door de Landelijke Organisatie Toezicht Advocatuur (LOTA), het Bureau Financieel Toezicht (BFT), de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Nederlandsche Bank (DNB) er op gewezen dat het tijdspad waarin de Wet internationale sanctiemaatregelen I, de AML-richtlijn en verordening en de Wet internationale sanctiemaatregelen II worden ingevoerd een aantal uitdagingen en aandachtspunten met zich meebrengt. De LOTA wijst de leden van de commissie erop dat dubbele regimes moeten worden voorkomen door de AML-regelgeving.⁴³ De LOTA geeft bijvoorbeeld als aandachtspunt mee dat ten aanzien van de diensten waarop de wet straks van toepassing wordt moet worden aangesloten bij de reikwijdte van de AML-regelgeving. Kan de regering aangeven hoe dubbele regimes voorkomen gaan worden? Het BFT wijst de leden van de commissie erop dat de samenloop van verplichtingen en de opeenvolging van wijzigingen grote gevolgen zal hebben voor de uitvoerbaarheid en de duidelijkheid voor onder toezicht staande instellingen.⁴⁴ Het BFT pleit dan ook voor gelijktijdige inwerkingtreding van de Wet

³⁸ Eindverslag wetgevingsrapporteurschap WIS p. 2 en 3.

³⁹ Eindverslag wetgevingsrapporteurschap WIS p. 2 en 3.

⁴⁰ Eindverslag wetgevingsrapporteurschap WIS p. 3.

⁴¹ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 63.

⁴² Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 63.

⁴³ Position paper ten behoeve van het rondetafelgesprek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer van 25 maart 2026 over de Wet internationale sanctiemaatregelen namens het Dekenberaad, p. 2.

⁴⁴ Position paper BFT inzake Wet internationale sanctiemaatregelen, eerste tranche, 20 maart 2026, p. 2.

internationale sanctiemaatregelen en de AML-richtlijn. Kan de regering in het licht hiervan aangeven wanneer zij verwacht dat de Wet internationale sanctiemaatregelen I, de implementatiewet voor de AML-richtlijn en de Wet internationale sanctiemaatregelen II in werking zullen treden? Hoe zorgt de regering ervoor dat de verschillende wijzigingen uitvoerbaar en duidelijk blijven voor instellingen?

Uitvoering

Capaciteit en middelen uitvoeringsorganisaties

De leden van de commissie constateren dat er meer dan 20 uitvoeringsorganisaties betrokken zijn bij de uitvoering van de wet.⁴⁵ De leden van de commissie lezen in verschillende uitvoeringstoetsen dat aanvullende capaciteit en middelen mogelijk noodzakelijk zijn om de nieuwe taken effectief te kunnen uitvoeren.⁴⁶ De leden van de commissie zijn erop gewezen dat de doeltreffendheid van de uitbreiding van het handhavingsinstrumentarium hiervan afhankelijk zal zijn.⁴⁷ Kan de regering nader onderbouwen of de maatregelen in de praktijk haalbaar zijn? Kan zij dit doen aan de hand van een schematische weergave waarin per uitvoeringsorganisatie wordt weergegeven hoeveel extra fte nodig is om de wet uit te voeren? Hoe groot acht de regering het risico dat deze fte niet ingevuld kunnen worden gelet op de krappe arbeidsmarkt? Krijgen de uitvoeringsorganisaties voldoende middelen om deze nieuwe taken voldoende uit te kunnen voeren? Zo nee, zal er een prioritering worden aangebracht in de toezicht- en uitvoeringstaken? Is de aanwezige capaciteit ook toekomstbestendig gelet op de mogelijkheid dat sanctiepakketten in de toekomst kunnen worden uitgebreid?

Benodigde afstemming bestuursrechtelijke handhaving tussen het OM en de Douane

De leden van de commissie lezen in de position paper van de Douane ten behoeve van het rondetafelgesprek over de Wet internationale sanctiemaatregelen dat een aandachtspunt is dat in overleg met het OM het boete- en vervolgingsbeleid op elkaar moet worden afgestemd.⁴⁸ Daarnaast lezen de leden van de commissie dat afstemming tussen de Douane en het OM ook nodig zal zijn om samenloop van het bestuursrecht en het strafrecht te voorkomen en om te bewaken dat feitelijke toepassing van het bestuursrecht en het strafrecht consistent is. De leden van de commissie vragen hoe en wanneer deze afstemming zal plaatsvinden? Heeft deze benodigde afstemming invloed op de inwerkingtreding van de wet? Wordt deze afstemming vastgelegd in lagere regelgeving of op andere wijze? Hoelang duurt het vervolgens voordat bestuursrechtelijke handhaving daadwerkelijk ingevoerd zal kunnen worden? Daarnaast vragen de leden hoe het zit met de benodigde afstemming tussen het OM en andere organisaties die bestuursrechtelijke handhavingsmogelijkheden krijgen, zoals het Bureau Toetsing Investerings, het Bureau Financieel Toezicht en de Deken? Hoe wordt dit vastgelegd en op welke termijn?

⁴⁵ Eindverslag wetgevingsrapporteurschap WIS, bijlage E.

⁴⁶ Bijlagen bij Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3 (Uitvoeringstoetsen ILT, Belastingdienst (FIOD), BFT, NOvA en de Dekens).

⁴⁷ Y. Amar & E. Mooring, Factsheet Wet internationale sanctiemaatregelen, *Agorax* 27 februari 2026, p. 5.

⁴⁸ Position Paper Douane 20 maart 2026, p. 2.

Informatiepositie Inspectie Leefomgeving en Transport

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) geeft in haar uitvoeringstoets aan dat de ILT ten aanzien van de fraudebestendigheid van de wet afhankelijk is van de informatieverstrekking door derden.⁴⁹ Deze afhankelijkheid is volgens de ILT een punt van aandacht bij de verdere invoering van de wet. Kan de regering nader toelichten van welke informatieverstrekking de ILT afhankelijk is? Wordt deze informatieverstrekking geborgd met het wetsvoorstel of is hiervoor aanvullende regelgeving nodig? De leden van de commissie zijn er daarnaast op gewezen dat zowel de Douane als de ILT sterk afhankelijk zijn van de informatie die zij krijgen van de Kustwacht.⁵⁰ Zij wijzen dan ook op het belang van een sterke Kustwacht voor een goede uitvoering van de wet. De Kustwacht wordt echter niet genoemd in de memorie van toelichting. Kan de regering nader ingaan op de rol van de Kustwacht in het sanctiestelsel? Hebben zij voldoende middelen en capaciteit om hun taak goed te kunnen uitoefenen?

Doorbreking geheimhoudingsplicht advocaten en notarissen

De leden van de commissie constateren dat de wet een doorbreking van de geheimhoudingsplicht regelt voor advocaten en notarissen.⁵¹ Advocaten en notarissen moeten straks in afwijking van hun geheimhoudingsplicht de voor de melding benodigde informatie verstrekken aan het centraal meldpunt sancties.⁵² De Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en de Dekens zeggen hierover in hun uitvoeringstoets dat het centraal meldpunt destijds nog onvoldoende was uitgewerkt⁵³. Zij konden daarom moeilijk meedenken met de wetgever en gaven als algemene opmerking mee dat de inrichting van dit centraal meldpunt slechts werkbaar kan worden indien de geheimhouding van informatie die over of door advocaten gemeld gaat worden, op alle fronten geborgd is en blijft.⁵⁴ De leden van de commissie lezen in de position paper van de Landelijke Organisatie Toezicht Advocatuur⁵⁵ een herhaalde oproep dat expliciete waarborgen nodig zijn om de kernwaarden achter de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht te beschermen. De leden van de commissie vragen de regering of het centraal meldpunt inmiddels verder is uitgewerkt? Welke waarborgen worden opgenomen om de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht te beschermen? Is geheimhouding van de informatie straks op alle fronten geborgd?

Financiële gevolgen

⁴⁹ Bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 3 (Uitvoeringstoets ILT).

⁵⁰ Eindverslag wetgevingsrapporteurschap WIS p. 5.

⁵¹ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 2 (voorgesteld artikel 3.2.2 Wis).

⁵² Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 133.

⁵³ Bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 3

⁵⁴ Bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 5.

⁵⁵ Position paper ten behoeve van het rondetafelgesprek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer van 25 maart 2026 over de Wet internationale sanctiemaatregelen namens het Dekenberaad, p. 2.

Ontbreken paragraaf financiële gevolgen

De leden van de commissie constateren dat een paragraaf over de financiële gevolgen ontbreekt in de memorie van toelichting.⁵⁶ De leden van de commissie vragen de regering of zij de financiële gevolgen alsnog in kaart kan brengen. Welke financiële effecten zijn er te verwachten voor het Rijk? Kan de regering daarbij ook nader ingaan op de eisen die in artikel 3.1. van de Comptabiliteitswet worden gesteld, zoals de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de ingezette beleidsinstrumenten?

Evaluatie

Invoeringstoets

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat een invoeringstoets zal plaatsvinden, maar dat het tijdstip waarop deze zal worden verricht nader bepaald moet worden.⁵⁷ Kan de regering toelichten waarom niet wordt gekozen voor de gebruikelijke termijn van één jaar na inwerkingtreding? Kan zij daarnaast aangeven wanneer zij verwacht de invoeringstoets te zullen verrichten? De regering heeft indicatoren ontwikkeld voor het selecteren van dossiers die zich goed lenen voor een invoeringstoets.⁵⁸ Een voorbeeld van een dergelijke indicator is volgens de regering het risico op knelpunten in de uitvoering van de betreffende nieuwe regeling en de ernst daarvan.⁵⁹ In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel wordt niet ingegaan op deze indicatoren. Ten aanzien van welke maatregelen uit het wetsvoorstel ziet de regering concreet risico's op knelpunten waarvoor een invoeringstoets gewenst is? Kan de Kamer geïnformeerd worden over zowel de opzet als de resultaten van de invoeringstoets die de regering zal verrichten?

⁵⁶ De memorie van toelichting wijst op pagina 96 naar paragraaf 8.3 voor een toelichting op de financiële gevolgen. In paragraaf 8.3 (pagina 103 e.v.) worden echter de gevolgen voor Caribisch Nederland in kaart gebracht en niet de financiële gevolgen.

⁵⁷ Kamerstukken II 2025/26, 36 898, nr. 3, p. 42.

⁵⁸ Kamerstukken II 2024/25, 36600 VI, nr. 12, p.2

⁵⁹ Kamerstukken II 2024/25, 36600 VI, nr. 12, p.2